

Duurzaamheid als leidraad

Gelet op de missie en visie van de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten goedgekeurd in de algemene vergadering 14 juni 2018 waarbij OVSG optreedt als promotor en ondersteuner van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs en waarbij het onderwijs, het lokaal bestuur en wereldburgerschap elkaar voortdurend beïnvloeden ...

Gelet op de beginselverklaring neutraliteit van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs goedgekeurd in de algemene vergadering 8 juni 2017 waarbij de principes van inhoudelijke neutraliteit worden vastgelegd en onder meer werd bepaald in te zetten op een duurzame toekomst ...

Gelet op het feit dat meer dan 200 gemeenteraden deze beginselverklaring hebben onderschreven ...

Gelet op het bestuurlijke principe van de gemeentelijke autonomie en het principe van de actieve vrijheid van onderwijs waarbij elke gemeente zijn pedagogisch/artistisch en agogisch project bepaalt en uitwerkt in zijn beleidsplannen ...

Gelet op de breed gedragen maatschappelijke beweging die aandacht vraagt voor het klimaat en waarbij leerlingen en scholen sterk betrokken waren ...

... spreekt de raad van bestuur van OVSG

- *alle geledingen van de maatschappij aan om elk in hun rol en positie het noodzakelijke te doen om de verdere klimaatopwarming tegen te gaan en de individuele burgers, kinderen jongeren en volwassenen te stimuleren om bewust om te gaan met de schaarse middelen van onze samenleving.*
- *alle schoolbesturen, scholen, schoolteams, leerlingen en ouders aan om bewust in de samenleving te staan en bij al hun beslissingen die ze voorbereiden en uitvoeren de duurzaamheid van hun handelen in overweging te nemen.*
- *haar eigen organisatie en medewerkers aan om binnen hun beslissingsruimte steeds duurzaamheid centraal te stellen.*

TOELICHTING

1. Waarom deze verklaring?

Ook voor de recente klimaatacties, waren onderwijsinstellingen al actief bezig met en betrokken bij duurzaamheid en het milieu. Denk aan de vele scholen die zich profileren als MOS (Milieuzorg op school)-school.

In [de beginselverklaring neutraliteit van OVSG](#) vinden we 'duurzaamheid' terug als een van de kenmerken van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs:

'Scholen, centra en academies erkennen de noodzaak om met het oog op de toekomst ecologisch duurzame en gezonde keuzes te maken en ze vertalen die overtuiging in hun aanbod en in hun manier van werken.'

Scholen, centra en academies zijn begaan met de toekomst van de planeet en de klimaatveranderingen. Het bewustzijn rond het klimaat moet verder worden aangescherpt. Tegelijk konden we vaststellen dat leerlingen zich maatschappelijk engageren. De school is een mini-samenleving, waar burgerschapsvorming niet enkel theorie is maar ook in de praktijk tot leven komt.

2. Aanknopingspunten voor scholen, centra, academies om rond duurzaamheid en klimaat te werken

Onderwijsinstellingen vinden in de eindtermen aanknopingspunten om leerinhouden en onderwijsleeractiviteiten aan te reiken die het klimaat- en milieubewustzijn aanscherpen en die leerlingen ondersteunen om inzicht in deze processen te verwerven. Ook het verwerven van burgerschapscompetenties zit verweven in de eindtermen.

De [leidraad 'actief pluralisme op school'](#) vormt de pedagogische vertaling van de beginselverklaring neutraliteit. Deze leidraad biedt voor stedelijke en gemeentelijke scholen tal van aanknopingspunten om ook rond duurzaamheid te werken.

Burgerinitiatieven geven doelstellingen op het vlak van burgerschap een actieve component. Ze maken het burgerschap tot iets levends. Leerlingen engageren zich en maken zo van binnenuit kennis met sociale acties, politieke besluitvorming en de werking van de democratische rechtsstaat. Ze nemen hun burgerschap actief op door zich te positioneren, stelling in te nemen, te verkennen op welke manier dit kan en mag gebeuren, wat de grenzen zijn enzovoort. Dat sluit dan weer aan bij een ander kenmerk van [de beginselverklaring neutraliteit](#), nl. 'democratisch burgerschap versterken'.

3. Infrastructuur en duurzaamheid geven winst voor het klimaat

Door bewust klimaat- en milieuvriendelijke keuzes te maken in hun schoolinfrastructuur, binnen de schoolorganisatie en werkomgeving, kunnen besturen zélf een verschil maken en zo mee de opwarming tegengaan.

Ondersteuning besturen m.b.t. klimaatvriendelijke keuzes voor scholenbouw

Bij het ontwikkelen van een visie op lokale schoolinfrastructuur, is het belangrijk om steeds de multifunctionaliteit voor ogen te houden. Een gebouw dat niet alleen tijdens de schooltijd maar ook daarbuiten door de buurt kan worden benut, is een rendabele én meer duurzame investering. [OVSG adviseert besturen en scholen](#) om daar van bij de aanvang van een project en bij het uitteken van een visie op het schoolpatrimonium rekening mee te houden.

Om besturen met bouw- of renovatieplannen te ondersteunen, informeert de dienst schoolgebouwen van OVSG hen over projectoproepen, bv. in het kader van het Vlaams Klimaatplan, om schoolgebouwen energiezuiniger te maken en de CO2 uitstoot te verminderen. Ook naar het Instrument Duurzame Scholenbouw, het Pilotproject passiefscholen en de Zonnelening/energielening van de Vlaamse Overheid wordt verwezen. Omdat steden en gemeenten aandeelhouders zijn van de distributienetbedrijven, krijgen zij gratis advies over hun energiegebruik

Huis Madou

Vanuit een voorbeeldfunctie hebben OVSG, VVSG en GSD-V in het recent gerenoveerde Huis Madou zo veel mogelijk milieuvriendelijke en klimaatbewuste keuzes gemaakt: hergebruik van meubilair, werken met de concepten voor circulaire economie van LAAS (Light As A Service) en FAAS (Flooring As A Service) en het plan om zonnepanelen op het dak te plaatsen en in een groendak te voorzien.

Brussel, 28 mei 2019